

Regelbunden tillsyn i Charlottenborgsskolan i Motala kommun

Delbeslut

Rektorn vid Charlottenborgsskolan
Lustigkullevägen 46
591 45 Motala

Regelbunden tillsyn i Charlottenborgsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Motala kommun under våren 2009. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Charlottenborgsskolan den 27 maj 2009.

Varje skola får efter besöket ett beslut (delbeslut) där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i ett kommunbeslut (slutligt beslut). Delbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till kommunbeslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter fattat kommunbeslut.

Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Charlottenborgsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Charlottenborgsskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Charlottenborgsskolan

Skolan/skolorna	Antal elever
Förskoleklass	29
Grundskola	145

Källa: Charlottenborgsskolan 2009-06-16

Charlottenborgsskolan har elever från förskoleklass till årskurs 6. Skolan består av flera mindre skolbyggnader och ligger i den södra delen av Motala kommun. Skolan har en miljö- och naturprofil och närhet till skog.

Skolan är indelad i tre arbetslag. Två arbetslag arbetar åldersintegrerat med elever i förskoleklass och årskurserna 1–2 medan undervisningen i årskurs 3–6 sker i ålderhomogena klasser. Skolan tar emot nyanlända elever som placeras i en s.k. introduktionsklass. Av skolans elever har ungefär 30 procent annat modersmål än svenska. I skolan går också elever mottagna i obligatoriska särskolan. Bedömningar gäller också dessa elever om inte annat anges.

Skolan leds av en rektor som även är rektor för den förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg som tillsammans med skolan ingår i enheten. Dessa verksamheter granskas på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i separata verksamhetsrapporter.

Skolinspektionens delbeslut med anledning av den regelbundna tillsynen i Charlottenborgsskolan

Charlottenborgsskolans resultat varierar över tid. Resultaten i form av andel elever som nått kravnivån för godkänt på de nationella ämnesproven i årskurs 5 är på Charlottenborgsskolan högre eller i linje med riket som helhet. Skolan uppmärksammar elever i behov av stöd men Skolinspektionen bedömer att Charlottenborgsskolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att ge alla elever förutsättningar att nå målen med utbildningen. (Kunskapsresultat 1.1)

Vid sidan av kunskapsresultaten behövs enligt Skolinspektionens bedömningar åtgärder inom nedanstående bedömningsområden:

- Normer och värden i studiemiljö och samvaro (2.1.3)
- Tillgång till likvärdig utbildning (3.1.1, 3.1.2)
- Kvalitetsarbete (3.4.1, 3.4.2)

Rektor och huvudman har ett ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag Skolinspektionens slutliga beslut avseende Motala kommun meddelas.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Charlottenborgsskolan	Riket	Charlottenborgsskolan	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	96	85	96	87
	Matematik	92	72	88	73
	Svenska	84	71	80	72
	Svenska som andraspråk	..	56	..	61

Källa: Uppgifter från skolan, 2009-06-16. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 4 för 2007 exkluderat på grund av stora bortfall.

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan på grund av statistiksekretess inte visas

Kommentar och bedömning:

Skolan ska enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.2 Kunskaper, ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

Charlottenborgsskolan saknar sammanställningar av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen på skolnivå. Skolans redovisade resultat från de nationella ämnesproven i årskurs 5 för år 2007 och 2008 visar att samtliga resultat ligger över det genomsnittliga värdet i riket. Resultaten i matematik och svenska varierar mellan åren och har utvecklats negativt mellan 2007 och 2008. Skolan uppger att de elever som inte nått kravnivån på samtliga nationella ämnesprov är uppmärksammade och har åtgärdsprogram. Se bedömningspunkt 1.5.2 och 1.5.3.

4 (12)

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder och fortsätta att arbeta med att utveckla undervisningen för att finna vägar som gör att alla elever ges möjlighet att nå målen för utbildningen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (12)

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro**Bedömningspunkter****2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Charlottenborgsskolan har en plan mot kränkande behandling som revideras

åriligen. Den plan som Skolinspektionen tagit del av saknar dock datering. Planen innehåller vissa konkreta insatser som kan kopplas till skolans aktuella behov, exempelvis vilka platser på skolgården som rastvakter särskilt måste uppmärksamma. Företrädesvis innehåller planen generella beskrivningar av åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra det kommande året. I planen saknas tydliga rutiner för dokumentation och för akuta åtgärder vid situationer av kränkande behandling. Vidare saknas perspektivet vad skolan ska göra om vuxen kränker barn/elev. I planen är inte ansvarsfördelningen mellan rektor och annan personal tydligt beskriven.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs för att Charlottenborgsskolans plan mot kränkande behandling ska följa lagens krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan).

Av den timplan som gäller för undervisningen i Charlottenborgsskolan framgår inte i vilken omfattning undervisning i teknik erbjuds eleverna. Eleverna på skolan undervisas dock i ämnet. Charlottenborgsskolan har inte i skolans timplan synliggjort ämnet teknik och därmed ej heller säkerställt i hur stor omfattning ämnet teknik erbjuds eleverna. Detta behöver åtgärdas.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av 2 kap 17–18 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits enligt första stycket, om minst fem elever väljer språket och eleverna kan bedömas ha möjlighet att fortsätta studierna i språket i gymnasieskolan. Som språkval för en elev ska erbjudas följande språk, om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det: det språk som eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i svenska som andraspråk, svenska för elever som i övrigt får undervisning i svenska, engelska, eller teckenspråk. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett sådant språk, om minst fem elever väljer språket. På Charlottenborgsskolan erbjuds eleverna i årskurs 6, genom samarbete med Södra skolan i Motala kommun, spanska, franska, tyska och ”engelska/svenska stöd” som språkval. Det framgår av den språkvalsblankett som används att eleverna inte kan välja antingen engelska eller svenska utan ämnena erbjuds i kombination. Av blanketten framgår också att detta val enbart är till för elever som behöver extra stöd i engelska/svenska. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att eleverna på Charlottenborgsskolan som språkval kan välja antingen engelska eller svenska och att denna rättighet gäller alla elever oberoende av förkunskaper. Av 2 kap 9 § grundskoleförordningen framgår att om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, ska eleven få sin undervisning i detta språk som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning. I Motala kommun finns en rektor som ansvarar för att elever med rätt till modersmålsundervisning erbjuds denna undervisning. Charlottenborgsskolans rektor har anmält att det på skolan finns elever med rätt till modersmålsundervisning men för vissa av dessa elever fått till svar att kommunen inte kan anordna undervisning på grund av att lämplig lärare saknas. För Skolinspektionens bedömning av rätten till modersmål hänvisas till kommunbeslutet.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (12)

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Charlottenborgsskolan följer upp kunskapsresultaten hos eleverna på individnivå i samtliga ämnen samt på skolnivå i ämnena engelska, matematik och svenska. På skolnivå saknas emellertid en systematisk uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Därmed saknas ett viktigt redskap för att genomföra förändringar av undervisningen i syfte att nå en ökad måluppfyllelse. Rektorn måste ta ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen så att skolans utveckling främjas och en ökad måluppfyllelse nås. Detta behöver åtgärdas.

Av 2 kap. 23 § grundskoleförordningen framgår att för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen ska det finnas en arbetsplan. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

Charlottenborgsskolan har en arbetsplan som rektorn och personalen tagit fram utan medverkan från elever och deras vårdnadshavare. Arbetsplanen innehåller handlingsplaner och information från skolan men det redovisas i liten omfattning hur skolan tänker genomföra de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs för att arbetsplanen ska bli ett redskap i skolans systematiska kvalitetsarbete.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. framgår att kvalitetsredovisningarna ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Charlottenborgsskolan har upprättat en kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08. I kvalitetsredovisningen beskrivs verksamheternas förutsättningar och arbete samt uppföljningen av enhetens likabehandlingsplan. I kvalitetsredovisningen redovisas också resultat från nationella ämnesprov i årskurs 5 samt resultat från elev- och föräldraenkäter gällande trivsel respektive samverkan hem och förskola/skola. Resultatredovisningar, analyser och bedömningar behöver dock utvecklas för att ge en tydligare bild av hur skolans arbete bidragit till elevernas utveckling och lärande. Som exempel kan nämnas att skolans mål inom området kunskaper är att öka elevernas lust att lära men i redovisningen över vad skolan gjort beskrivs företrädesvis insatser för att stimulera elevernas läsutveckling. Inom området bedömning och betyg är skolans mål att utveckla utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram men de resultat som redovisas är resultat från nationella ämnesprov. Det saknas därmed en tydlig koppling mellan mål, resultat, analys och förslag till förbättringsåtgärder. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen endast till vissa delar uppfyller vad aktuell förordning kräver. Av kvalitetsredovisningen framgår inte tydligt i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Vidare dokumenteras kunskapsresultat alltför begränsat. Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska måste redovisas. Charlottenborgsskolan har elever som läser svenska som andraspråk och som bedöms enligt svenska som andraspråk på det nationella ämnesprovet. I skolans kvalitetsredovisning synliggörs dock inte dessa elevers resultat eftersom de redovisas tillsammans med resultaten i svenska. Sammantaget behöver åtgärder vidtas för att skolans kvalitetsredovisning ska uppfylla kraven i förordningen. Enligt 4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig perso-

12 (12)

nal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.
Av intervjuer med rektorn och lärarna på Charlottenborgsskolan framkommer att lärarna varit delaktiga i arbetet med att upprätta kvalitetsredovisningen. Elever och föräldrar har svarat på enkäter som underlag men i övrigt har kvalitetsredovisningen inte utarbetats under medverkan av elever och vårdnadshavare har heller inte givits möjlighet att delta i arbetet. Detta behöver åtgärdas.

I ärendets slutliga handläggning har också deltagit avdelningsjurist Carin Holtz och undervisningsråden Annie Liedgren, Eleonor Duvander samt Christina Aro-Östgren.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Anette Bergstrand
Utredare

Kopia till
Motala kommun